

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/38024,ul-Szenwalda-Lucjana.html>
29.03.2026, 01:18

ul. Szenwalda Lucjana

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Lucjan Szenwald (1909-1944) ps. lit. „Adam Greczan”, „Marian Wohl”, działacz komunistyczny, członek Komunistycznej Partii Polski, żołnierz Armii Czerwonej i I Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki, wykładowca w Szkole Oficerów Polityczno-Wychowawczych, komunistyczny publicysta i poeta.

Urodził się 13 III 1909 r. w Warszawie. W l. 1919-1926 uczęszczał do gimnazjum, a następnie po zdaniu matury rozpoczął jesienią 1926 r. studia filologiczne na Uniwersytecie Warszawskim, których jednak nie ukończył. Od 1926 r. do 1933 r. był związany z grupą poetycką Kwadryga. Już w tym okresie wyraźnie fascynowała go ideologia komunistyczna, co znalazło odbicie w tworzonych wówczas przez niego utworach.

W 1930 r. Szenwald wstąpił do Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej, a dwa lata później, w 1932 r., został członkiem Komitetu Dzielnicowego Komunistycznej Partii Polski na Powiślu. W marcu 1937 r. został po raz pierwszy aresztowany przez policję w związku z antypaństwową działalnością. Do 1939 r. pozostawał pod stałym nadzorem władz.

Po wybuchu II wojny światowej udał się na tereny okupowane przez Armię Czerwoną. We Lwowie związał się z kolaboracyjną grupą polskich komunistów, na czele której stała Wanda Wasilewska. Publikował propagandowe stalinowskie artykuły na łamach polskojęzycznego sowieckiego organu Komunistycznej Partii (bolszewików) Ukrainy „Czerwony Sztandar”, uczestniczył w działalności agitacyjnej na rzecz propagowania wśród Polaków stalinowskiego modelu totalitaryzmu (pracował m. in. w Lwowskim Obwodowym Radiokomitecie). Działania te realizował mając świadomość dokonywanych przez władze sowieckie zabójstw i masowych deportacji setek tysięcy Polaków z ziem wschodnich w głąb ZSRR – do łagrów w stepy Kazachstanu.

W czerwcu 1941 r. zgłosił się na ochotnika do Armii Czerwonej, w której służył do roku 1943. Skierowany do tworzącej się przy boku Armii Czerwonej I Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki – początkowo pełnił funkcję łącznika sztabowego, a następnie kronikarza tej formacji.

Jednocześnie cały czas tworzył agitacyjną poezję, w której m. in. atakował prawowity Rząd RP na Obczyźnie oraz gen. Władysława Andersa, który wyprowadził polskie wojsko z ZSRR

do Iranu.

Brał udział w bitwie pod Lenino, za co został przez Berlinga odznaczony Krzyżem Walecznych i sowieckim orderem Czerwonej Gwiazdy.

Od 1944 r. kontynuował pracę na rzecz indoktrynacji politycznej polskich żołnierzy – w stopniu kapitana był wykładowcą w Szkole Oficerów Polityczno-Wychowawczych.

Zginął w wypadku samochodowym koło Kurowa pod Lublinem 22 VIII 1944 r.

(mkkkr)